

פושטדגל ישראל ודילת "אל-על" במרכז שערורייה בינלאומית של החלפת מטבעות אפריקאיים בדולארים. יגאל לביב מגלה

ניחוש. שמעתי באוזני את משק הכנסים המתקרבות.

ערר ב־1984 דיברו אצלנו הכל על "התווה ימינה", על הצטרפות הדרד הצעיר למחנה הימין הקיצוני, מאיר כהנא נראה כחנות העתיד. הסקן רבים היו נוראים. אנשי-שמאל מכובדים כמו מירון בנבנישתי קבעו כי הסיפוח הוא "בלתי-הפיך". יורדים נימקו את ירידתם בטענה שהכל אבוד, "ש-ישר" אל הולכת לקראת פאשיזם".

אבל לאט-לאט נבטו הזרעים שזרעו.

עכשיו עורכים אנשי גוש-אמונים שביתות-רעב כדי להזהיר מפני החזרת כל השטחים הכבושים, הימין הקיצוני מוכה, גאולה כהן בוכה, אנשי-התחייה טוענים שהליכוד בונה את המדינה הפי-לסטנינית.

בין הפוליטיקאים התחילה נהירה לפגישות עם אש"ף. זה ה-N. מי שלא נפגש עדיין עם איש-אש"ף ממציא לעצמו פגישות שלא היו.

כמעט כל אנשי הצמרת הצבאית והפוליטית מדברים כי שיהיה פרטיות על הצורך "ב" סיתרון", ומתכוונים למדינה סלסטנינית לצד ישראל, בצורה זו או אחרת. אחרים אף התחילו לדבר עליהם כשה מלא. גנרלים אומרים מה שאמרו המשוררי רים.

מה קרה? אפשר למצוא הרבה סיבות לכך. האינתיפאדה. ההתפתחות בין ה-

החייל שוכב על גדר-החיל וחבריו מגיעים אל היעד

מעצמות. באש"ף הבינלאומי החדש. השינויים הקלים. והרבה יותר. בתוך-תוכו של הלב הישראלי, במאות אלפי לבי-בות, קרה משהו. יש מוכנות. המציאות השפיעה. בני-אדם לומדים מן הניסיון, ובקיעותיהם עמים שלמים.

הערבים לא נשארו ערבים, היהודים לא נשארו יהודים. וגם הים השתנה.

אין לקרוא לתהליך הזה? האם המדינה "זוה שמאלה", כמו שפעם "זוה ימינה"?

אין אלה הגדרות נכונות. הן על-לוח להטעות.

בעמים אחרים, במצב כזה, עובר חלק מן הציבור ממיפלגה גדולה אחת למיפלגה הגדולה היריבה, מהימין לשל מאל או מהשמאל לימין. גם שינויים אלה אינם משקפים, בדרך כלל, את גודל המיפנה. כי התווה איננה רק בין המיפלגות, אלא גם בתוך המיפלגות עצמן.

אצלנו, בישראל, התהליך מסובך הרבה יותר.

הכותר הישראלי אינו משנה את הצ-בעתו בקלות. אין הוא מושפע כמעט על-ידי מצעי המיפלגות. אין הוא מא-מין לסיסמות המיפלגות הגדולות. הוא מצביע כפי שהוא מצביע בגלל סיבות אחרות: השתייכות עדתית, מסורת משפחתית, נאמנות לסמלים, אינטרס מעמרי ועוד ועוד.

כאשר ישראל עוברת משמאל לימין או מימין לשמאל, אין הדבר משתקף כמעט כלל בתוצאות של בחירות. מה שקורה הוא שכל המ-ערכת הפוליטית, כמעט על כל פלגיה, זוהי ימינה או שמאלה. כאשר היתה "תווה ימינה", מפיל-העולם הזה 2683

כמשך התקופה האחרונה טס הולמס 15 פעמים לארצות שונות, כעקבות הבטחות-סרק של מנג'ל.

כתביעה לבית-הדין טוען הו-למס כי באוגוסט 1983 היתה טובה ארבל ובעלה אורחיו של מנג'ל בטיוול

הולמס טס למיאמי ולא איתר את מנג'ל, שטילפן למלונן והודיע שהוא בניו-יורק.

כעבור שלושה ימים שוב טילפן אליו מנג'ל ואמר שהוא בתל-אביב, וביקשו לפגשו שם ולקבל חלק מן

הודות לקשריו של שרמן. הולמס העיר בשיחה כי ניסה בעבר להמיר את המט-בע לשווייטסיסה, אולם ללא הצלחה. ארבל, כמי שמצוייה בעיסקיות-עופה, וכמי שמכירה את שרמן, העירה כי התוכנית היא כתיביוע.

ספיל הולמס, פליט ממדינת זימבאבוה (לשעבר רודיזה) וכיום תושב דרום-אפריקה, ורוח אחרי מרדכי (מוטי או מונטי) מנג'ל, אורח ישראלי וקנדי, הגר כיום בפתח-תיקוה.

הוא רוף את מנג'ל ואת שותפתו, דיילת אל-על טובה ארבל מכפר-סירקין, על שהוציאו ממנו במירמה - לפי התביעה ופסק-הדין שקיבל - 670 אלף דולר אמריקאיים. בספור מעורבים גופים ישראליים רבים, וכי עיקבותיו למד הולמס כמה פרקים בזהירות.

בפברואר 1983 נמסר הולמס על-ידי אשתו כי עורך-דין דרום-אפריקאי בשם בראין מוט אמר לה כי קיימת אפשרות להחליף דולארים זימבאב-וויים בלונדון. היה זה ערב הפיכת רודיזה למדינה האפריקאית העצמאית זימבאבוה, והלבנים חיפשו דרכים להוציא את רכושם מן המדינה. הולמס, כאורח רודיזה, המיר את רכושו לדר-לארים של מדינה זו, אולם נוכח לדעת כי אין מוסד פיננסי בעולם המוכן לה-מירם במטבע טוב. לכן קפץ כמוצא שלל על הצעתו של מוט, והסדיר עימו כי בלונדון יחליפו לו את המטבע הנ-חות לדולארים אמריקאיים.

טיסות לשם ולשם

הולמס ומוט טסו ללונדון, שם היה עליהם לפגוש את מנג'ל ואת טובה ארבל במלון אירופה (שהיה אז המלון שבו שהו צוותי אל-על בלונדון).

כאשר הגיעו ללונדון, לא מצאו שם את השניים. מוט התקשר עם מנג'ל לביתו בפלורידה, וקבעו פגישה במלון שרחון בפאריס, לביצוע העסקה.

במלון מסר הולמס למנג'ל 100 אלף דולר זימבאבוויים, לפי דרישת מנג'ל, כדי שיבדוק את איכותם. כעבור כמה ימים אישר מנג'ל את איכות המטבע, ונקבעה פגישה בציריך, שם מסר הול-מס למנג'ל עוד 1.234 מיליון דולר זימבאבוויים, ביום ה-24 במארס 1983, ומנג'ל חתם על התחייבות לתת תמור-רתם 617 אלף דולר בשישה תשלומים, עד סוף אפריל 1984. הדולארים היו צריכים להימסר לעובר דיסקונט אובר-סיו בנק ב'נווה.

בפגישה שבה נחתם ההסכם נכחו דויד שרמן, סוכני-סיעות, וטובה ארבל.

בשיחות הודיעו השלושה להולמס שהם ימירו את הדולארים הזימבאב-וויים והדולארים אמריקאיים באמצעות המרה מוקדמת לשווייטסיסה של חב-רות אל-על ונח"ב-האוור הארגוניים.

I, the undersigned *Monty Mangel* hereby confirm the following:

1. I have purchased and received the sum of One Million two hundred and thirty four Thousand Zimbabwe dollars (Z\$1 234 000,00) in Bank Notes.

2. I shall pay Fifty (50) United States of America cents for each and every Zimbabwe dollar I have purchased and received. Total US \$617 000, 00.

הסכם המכירה בחתימת מנג'ל
עדה: ארבל טובה, הסביונים 6, כפר-סירקין, ישראל

יקר רבי-בירה האיטלקית והצרפתית, שמומן על חשבון מנג'ל.

מלכודת של חוקר

באמצע ספטמבר 1983 שכר הולמס את החוקר הפרטי בני פרלי מן, שיצר קשר עם טובה ארבל ובעלה ואמר שהוא מעוניין לרכוש דולארים זימבאבוויים. ארבל נסעה עם פרלמן לציריך, שם הוצג לפני מנג'ל, והוסכם כי ירכוש ממנג'ל 740 אלף דולארים זימבאבוויים, בשלב הראשון, ועוד 1.26 מיליון בשלב שני. פרלמן הגיש תלונה למישטרת ציריך, שהטמינה מלכודת בבנק שבו נקבעה הפגישה להחלפת המטבע. במקביל השיג הולמס צריכת-מישפט בציריך להחרמת הכסף, וכאשר מנג'ל הוציא את הכסף מכספת הבנק, תפסו אותו השוטרים ועצרו אותו כש-בידיו הכסף.

ב־7 בספטמבר 1983 הגיע הולמס למישרד התובע בעיר ציריך, שם הודה מנג'ל לפני התובע כי הדולארים הם של הולמס, והצהיר על הסכמתו לחתום על שיחרור הכסף לטובת הולמס. הול-מס התבקש להמתין מחוץ לחדר לשי-חורו של מנג'ל, ולקבל את חתימתו על מיסמך שיחרור-הכסף. כאשר המ-תין זמן רב מצא כי מנג'ל חמק מכניסה אחרת, ויצא משווייץ בלי לחתום. הוא הגיע לישראל, ושם יצא ממנה, למרות שהוצא נגרו צו-עיקוב-ביציאה.

מנג'ל רדש תמורת הסכמתו לחתום על שיחרור הכסף המעוקל 31 אלף דולר, והולמס נאלץ לשלם לו את הכ-סף. רק אז שם ידו על מחצית הכספים שמסר בשעתו.

בינתיים ניתן נגד מנג'ל פסק-דין, שקיבל את תביעת הולמס. ומשלא שילם מנג'ל את הכסף, הוכרז כפושט-רגל במדינת-פלורידה. בית-הדין שיפוט מיינה נאמן, שיכנס את נכסיו, ומכיוון שהוא גם אורח-ישראלי, מונה עורך-הדין משה זינגל כנציג הנאמן בישראל. זינגל חזר באחרונה מפגישה עם הנאמן בפלורידה, והתברר כי התביעות נגד מנג'ל מגיעות ליותר ממיליון דולר. עתה מאתרים רכוש שלו בישראל, פלורידה וקנדה, ומנסים לממש את הרכוש.

טובה ארבל היא עדיין דיילת פעילה באל-על. שרמן הוא עדיין בעל מיי-שרדני-סיעות.

הכסף. השניים נפגשו בלובי של מלון שרתון. ב־18 באוגוסט, ומנג'ל לקח את הולמס לחברה, שלה מסר, לדבריו, את המטבע הזימבאבווי. שם נאמר לו כי הביטחונות שהם מוכנים לתת אינם מוכנים, אלא יהיו רק כעבור זמן, וכך מוט.

בסוף אוגוסט 1983 הגיש הולמס תביעות נגד מנג'ל בישראל ובמיאמי.

כאשר עברו מועדי-הביצוע בהסכם, והכסף לא הופקר, התקשר הולמס כמה פעמים עם מנג'ל וארבל בטלפון, ונמ-סר לו כי הכל בסדר.

ביולי 1983 הצליח לפגוש את מנ-ג'ל בישראל, וזה הבטיח להתחזר את הדולארים הזימבאבוויים במועדים קבועים. ההבטחה לא קויימה, ושוב התקשר הולמס עם מנג'ל במיאמי. זה ביקשו לכזו לשם ולקבל את הכסף.

Ihre Req.-Nr. 195/1983 Unsere Req.-Nr. 1017/1983.
Unsere Betr. Nr. 3880 Unsere Arrest-Nr. 154/1983

Sehr Geehrte,

am 7. Sept. 1983 sandten wir Ihnen einen Arrest-Auftrag, gegen den Schuldner:
Hordechai Monty M a n g e l , 3251 N. 37 street, Hollywood 33021, Florida, USA..

ביטול צו-המעצר השווייצרי נגד מנג'ל, מרדכי מונטי מנג'ל, רח' 37 צפון מס' 3251, הוליווד

פאנטה ריי אמר היראקליטיס ז'ל, והוא צדק. שום דבר לא זו, טוען שמינס יבל"א, והוא טועה. הוא עצמו זו, מבלי להרגיש בכך. העיבים אינם נשארים ערבים. הי-הורים אינם נשארים יהודים. הים אינו נשאר ים. והשטחים אינם נשארים שט-חים. שום דבר אינו נשאר כפי שהיה. ככה זה בחיים. פאנטה ריי.

ואם פרסידין לא יובילו בכיוון זה, יעשו זאת אחרים במיפלגתם. מדוע? מפני שהכיוון כבר קבע. הנביאים עשו את של-הם, ונשארו שוכבים על התיל. האחרים רצו קדימה. הפולי-טיקאים, חילי-המאסף הניצחי, יאספו את הפירות.

עם-ישראל כולו זו לעבר ההכרה במציאות הפלסטנינית, ופירוש הדבר הירבות עם אש"ף והסכמה לכינון מדינה פלסטנינית.

אם הליכוד רוצה להישאר בשילטון, הוא יבצע זאת. אם שמיר אינו מסוגל לעשות זאת, יעשה זאת מישהו אחר בצמ-רת הליכוד.

גת העבודה זוהי ימינה, יחד עם הליכוד. כאשר יש "תווה שמאלה", הליכוד זו שמאלה, יחד עם מיפלגת-העבודה.

זהו מה שקורה עכשיו. שמיר עצמו משתנה לנגד עינינו. להלכה רק מבחי-נה טאקטית, נדמה לו שהוא מציא סיסמות חדשות כדי לרמות את העו-לם. אך הוא מרמה את עצמו. השינוי יגרור אחריו שינויים נוספים.